

Aselaki ja nuorten mielenterveys

Aselaillako nuorten mielenterveyden resurssipulaa paikataan? Senkin käsityksen voi sisäasianministeriön uuden aselain valmisteluprosessia seuranneena saada.

Suomessa on ylimmän valtiomiesjohdon myötävaikutuksella täytetty sisäasiainministeriön keskeisimpien kansliapäälliköiden ja osastopäälliköiden virat, poliisilyjohtaja mukaan lukien, henkilöillä, joiden on tiedetty suhtautuvan suopeasti pienase-, reserviläis- ja ampumaharrastuksen alasaajon Suomessa. Tämän pienen sisäpiirin on ollut helppo valita sopivat henkilöt ideologisia tarkoituksiperiänsä toteuttamaan, keskeisimpinä käsikassaroinaan lainsäädäntöneuvos Jouni Laiho ja ylitarkastaja Mika Lehtonen. Sisäministeri Anne Holmlundilla ei ole enää riittänyt kompetenssia pysäyttämään sisäpoliittisesti tarkoitushakuista prosessia ministeriötasolle, vaan kelvot-

tomasti valmisteltu lakiesitys on tuotu väkisin runnoen hallituksen esityksenä (HE 106/2009) eduskunnan käsiteltäväksi.

Mitään reaalista tarvetta nykyisen, vuonna 1997 säädetyn aselain muuttamiselle ei ole esitettyä mittakaavassa. Ainoat perustelun kestävät muutokset ovat ensimmäistä käsiaselupaa hakevan henkilön taustojen perusteellisempi selvittäminen ja pari EU-direktiivejä koskevaa teknistä viilausta, mutta muutoin meillä on jo valmiiksi olemassa eurooppalaisittain katsottuna eräs tiukimmasta aselaista.

Tämän lain lisäksi poliisilaitoksilla on ollut jo vuoden ajan käytössään samojen sisäasiainministeriön virkamiesten laatima aselupakäytäntöjen yhteinäistämisohje (AYO) joka antaa viranomaisille jo riittävät valtuudet kävellä voimassaolevan lain yli. Esityksellä uudeksi aselaiksi kiirehditään vahvista-

maan laitton ohjeistus laiksi.

Käsittelyssä oleva lakiesitys loukkaa monilla tavoin voimassa olevaa perustuslakia muun muassa yhdistymisvapauden, yksityisyyden ja yksityisomaisuuden suojan, kotirauhan sekä kansalaisten yhdenvertaisuuden periaatteiden osalta.

Lakiesitys on alun perinkin pyritty laatimaan siinä hengessä, että jokaista aseenomistajaa voisi jo lähtökohtaisesti epäillä jostakin laittomuudesta, jonka perusteella poliisi saisi laillisen perusteen tehdä nykyiseen näyttävään kommandohenkilöön sopivan kotietsinnän vaikkapa varmuuden vuoksi. Esitys sisältää edelleen niin paljon tulokinnanvaraisuuksia, että viranomaisille jää riittävästi työkaluja kehitellä tarpeidensa mukaan syytteitä ”jostakin”. Esimerkkiä ei tarvitse Etelä-Savoakaan kauempaa hakea.

Edes aselupakäytäntöjen yhteinäistämisohje (AYO) ei kyen-

nyt estämään Jokelan ja Kauha-joen traagisia verilöylyjä. Ministeriössä tuntui leviävän medioiden ruokkima paniikki viestimien demonisoidessa ja ruotiessa kilpaa aseita ja niiden väitettyä helppoa saatavuutta. Asioiden taustoista tietämättömien poliittisten päättäjien oli helppoa antaa yleistä mielipidettä muokallevia lausuntoja poliittisia irtopisteitä kerätäkseen.

Ei edes aiemmin väläytellyllä aseiden täyskiellollakaan tulla pääsemään siihen ihanneyhteiskunnan utopiaan, jossa ei tapahdu väkivallantekoa aseilla, puukoilla tahi puntareilla, tilastollisesti kaikkein vaarallisimmista keittiöveitsistä puhumattakaan. Asekiellosta hyötyisivät vain rikolliset ja laitton asekauppa halpojen aseiden alkaessa virrata pimeille markkinoille.

Onneksi niin sanottu suuri yleisökin on jo huomannut, ettei yhteisiä tekijöitä löydy psyykkisesti häiriintyneiden ihmis-

ten aseilla tekemien väkivallanteiden ja tavallisen ase- ja ampumaharrastuksen välillä. Lailliset aseluvanhaltijat ovat muutenkin tilastollisesti keskimääräistä lainkuuliaisempia hallintoalalaisia tietäen harrastamisen vaikeutuvan, jos poliisin rekistereihin kertyy liikaa negatiivisia merkintöjä. Asealan toimijat ja järjestöt ovat myös viimein heränneet toimimaan aktiivisemmin eduskunnassa valiokuntakerroksella olevan esityksen läpimeno estämiseksi.

Vaarana on edelleenkin se, että tämä laajaa harrastajakuntaa koskettava ja hankaloitava lakimuutos menee jossain muotoa läpi poliittisen keskustelun keskittyessä yhä setvimään, kuka on saanut ja mitään vaalirahoitusta erikoishöylätynä tai muulla tavoin.

Odotan, että jokainen aseiden kanssa laillisesti harrastava henkilö huolehtii omaksi katsomansa kansanedustajan tulevan in-

formoiduksi siitä, että hallituksen aselakiesitys (HE 106/2009) sisältää lukuisia virheitä ja se on asenteellisesti ja puutteellisesti valmisteltuna palautettava sisäasiainministeriöön uudelleen valmisteltavaksi ja esityksen valmistelleet virkamiehet on siirrettävä heidän ammattitaitoaan paremmin vastaaviin tehtäviin.

Vuoden 2011 eduskuntavaalit tulevat viimeistään osoittamaan, kuinka hyvä väline julkisuus on tuoda esille kansalaisten omaehtoisen urheiluammuntaharrastuksen, asekeräilyn, metsästyksen ja reservin vapaaehtoisen ampumatoiminnan positiivisen vaikutuksen suomalaiskansalliselle identiteetille sekä maanpuolustustahdon ja -kyvyn säilymisen jälkipolville. Kansakuntamme mittavia uhrauksia eivät idealistit tule mitätöimään.

Timo Kärkkäinen
proviisori, aseharrastaja,
Mikkeli